

Steller
E.T.M. van Kesteren/R. Vroonland

Leiden
16 december 2024

Onderwerp

Inzet kwartiermaker t.b.v. in kaart brengen gevolgen toekomstige IV/IT ontwikkelingen.

Inleiding

In de komende jaren komen er verschillende ontwikkelingen op het gebied van de informatievoorziening en informatietechnologie (IV/IT) op ons af die gevolgen hebben voor decentrale overheden en dus ook voor de BSGR.

Dit betreft:

1. Toekomstige wet- en regelgeving vanuit de rijksoverheid en Europa, waaraan de BSGR *moet* (gaan) voldoen.
2. Ontwikkelingen op IV/IT gebied die voortkomen vanuit mogelijke kansen voor de BSGR om efficiënter te kunnen werken of vanuit afspraken die met leveranciers zijn gemaakt.
3. IV/IT ontwikkelingen die specifiek zijn voor het WOZ-domein.
4. Ontwikkelingen op het gebied van overheidsdienstverlening die impact hebben op de IV/IT van de BSGR.

De hierna geschetste ontwikkelingen zullen op een belastingorganisatie een veel grotere impact hebben dan bij andere uitvoeringsorganisaties, zoals een regionale archiefdienst of een afvalbeheerorganisatie. Bij belastingorganisaties draait het primaire proces (grotendeels) om het geautomatiseerd verwerken van een grote hoeveelheid gegevens van inwoners en bedrijven. In dat verband is de vergelijking met de Rijksbelastingdienst reëler.

Ad 1

- Privacy en security

Vanuit Europa is de NIS2-richtlijn (Network and Information Security directive) sinds 17 oktober 2024 van kracht. Nederland implementeert deze richtlijn in de Cyberbeveiligingswet (Cbw). Naar verwachting treedt de Cbw medio 2025 in werking. Deze wet verplicht organisaties in kritieke sectoren (waaronder de overheid en dus ook de BSGR) te voldoen aan strenge eisen op het gebied van informatiebeveiliging. In essentie vereist de Cbw dat de BSGR dan volledig voldoet aan alle vereisten van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO).

Verder legt de Cbw een registratieplicht, meldplicht en een zorgplicht op. In die zorgplicht is onder meer een ketenaansprakelijkheid opgenomen. De BSGR zal zich ervan moeten vergewissen dat haar leveranciers aan de onder de BIO gestelde vereisten voldoen. Er komen toezichthouders (voor de overheid de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur) die erop moeten toezien dat organisaties in kritieke sectoren voldoen aan de gestelde eisen.

- Data en Artificial Intelligence (AI)

De AI Act (hierna AI Verordening) is een Europese verordening en heeft directe werking. Op 1 augustus 2024 is de AI-Verordening in werking getreden. Deze verordening is opgesteld om

mensenrechten bij het gebruik en de ontwikkeling van AI te waarborgen (met veilige en betrouwbare AI-systemen) en om de interne AI-markt te harmoniseren.¹ De AI verordening is vooral gericht op leveranciers van AI producten. Indien er sprake is van toepassingen met een hoog risico (d.w.z. toepassingen die ingrijpen op het leven van inwoners en ondernemers) zijn er strenge eisen ten aanzien van verantwoording en transparantie. Voor de BSGR betekent dit dat als de BSGR AI toepassingen wil gaan gebruiken, zij goed zicht moeten hebben op de hoogte van de risico's en of de betrokken leveranciers voldoen aan de eisen van de AI Verordening.

Nb. een aantal verplichtingen worden vanaf februari 2025 van kracht en moeten organisaties die hun AI-systemen in de EU aanbieden of implementeren, de impact ervan inschatten.

Daarnaast zijn er diverse wetten in voorbereiding zoals de Wet hergebruik overheidsinformatie (Who), de Data Act en de Data Governance Act, die het delen en hergebruik van data stimuleren. Deze regelgeving kent onder andere verplichtingen om bepaalde data actief openbaar te maken. Dit kan mogelijk gegevens raken die de BSGR gebruikt voor haar taken.

- **Archiefwet**

De nieuwe Archiefwet zal naar verwachting op 1 januari 2026 in werking treden. In essentie brengt deze vernieuwing de Archiefwet naar het digitale tijdperk. De archiefwet wordt daarmee van toepassing op zowel te bewaren als te vernietigen informatie. Om dit goed te kunnen realiseren is het nodig om bij ontvangst of ontstaan van informatie invulling te geven aan de vereisten van de Archiefwet (Archiving by design). Dit betekent enerzijds dat informatiesystemen over toereikende archieffunctionaliteit moeten beschikken en anderzijds dat de organisatie in de omgang met digitale informatie zich bewust is van de afspraken rond archivering en invulling geeft aan deze afspraken. BSGR slaat documenten wel digitaal op, maar formeel beschikt BSGR nog over een 'papieren' archief. De meeste digitale dossiers bevinden zich in de digitale balie van Bakerware. Deze applicatie beschikt niet over alle noodzakelijke archieffunctionaliteiten, zoals benodigd onder de komende wetgeving.

- **Overige digitale dienstverlening**

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) geeft inwoners het recht om digitaal zaken te doen met de overheid. De Wmebv stelt daarbij eisen aan de tijdigheid en integriteit van het elektronisch bestuurlijk verkeer. De Wmebv stelt daardoor ook eisen aan de wijze waarop de BSGR haar digitale dienstverlening vormgeeft (tijdige respons, verplichte reacties, gegarandeerde levering van berichten enzovoorts). Invoering van de Wmebv is recent uitgesteld tot 1 januari 2026.

Daarnaast past Europa de eIDAS richtlijn aan naar eIDAS 2.0. Dit betekent dat er een digitale 'wallet' komt voor alle Europese burgers waarmee zij kunnen inloggen en bewijzen kunnen aanleveren. Er zal een acceptatieplicht voor deze wallet komen. Dit betekent dat de digitale voorzieningen aan

---

¹ Zie: <https://europadecentraal.nl/nieuws/wat-is-betrouwbare-ai-consultatie-over-de-praktijkcode-voor-gpai-modellen/>

moeten sluiten op deze wallets. BSGR zal er op moeten toezien dat via de eIDAS wallets de dienstverlening wordt vormgegeven.

De Single Digital Gateway (SDG) is inmiddels van kracht. Deze vereist dat inwoners en ondernemers in de EU grensoverschrijdend digitale zaken kunnen doen met overheidsorganisaties. In hoeverre dit relevant is voor belastingsamenwerkingen zal nog nader moeten worden uitgezocht. Immers, met de komst van eIDAS 2.0 wordt het eenvoudiger om grensoverschrijdend digitaal zaken te doen. Mocht vanuit de EU meer druk ontstaan om aan de vereisten van de SDG te voldoen, dan betekent dit bijvoorbeeld dat de website van BSGR tweetalig ingericht moet worden.

Ad 2.

Ontwikkelingen in de markt kunnen BSGR kansen bieden om het werk nog beter te doen. Daarbij kunnen de volgende ontwikkelingen worden onderscheiden:

- Nieuwe technologieën: Technologisch gezien kunnen relatief nieuwe ontwikkelingen als AI en Robotisering in potentie toegevoegde waarde hebben voor de BSGR. AI kan bijvoorbeeld geautomatiseerd informatie uit bezwaarschriften halen, zodat de beoordelaar gelijk gestructureerd aan de slag kan met een bezwaarschrift. De kans is reëel dat AI binnen afzienbare tijd nog een stap verder kan gaan en suggesties kan doen voor een beschikking en de bijbehorende argumentatie. Robotisering maakt het mogelijk om repetitieve handelingen te automatiseren en daarmee allerlei (administratieve) processen efficiënter uit te voeren.
- Optimalisatie: Er liggen mogelijk nog kansen om de gegevensuitwisseling met deelnemers te optimaliseren. Vooral bij de kleinere belastingsoorten is er nog sprake van veel handmatig werk. Door het waar mogelijk automatiseren van de gegevensuitwisseling tussen BSGR en deelnemers wordt de efficiency vergroot.
- Vervanging HR systemen: Het huidige HR systeem voldoet niet optimaal en wordt op middellange termijn door de leverancier uit gefaseerd. BSGR zal op dit vlak een aanbesteding moeten doen en een nieuw HR systeem moeten implementeren.
- Vervanging datacenter: KPN heeft aangegeven dat de servers van BSGR in het huidige datacentrum, in de loop van 2025 zullen worden overgezet naar een nieuw datacenter van KPN. Dit zal na verhuizing tot het opnieuw opzetten van de serverstructuur van BSGR leiden. KPN is dan wel verantwoordelijk voor de migratie en een correcte installatie van de servers, maar het is onvermijdelijk dat dit tot extra werkzaamheden (zoals het testen van koppelingen, afhandelen van onverwachte storingen, etc.) voor BSGR zal leiden.

Ad 3

Ook in het WOZ-domein zijn er toekomstige ontwikkelingen die een beroep zullen gaan doen op de IV/IT capaciteit binnen BSGR. Het gaat dan met name om de volgende ontwikkelingen:

- Het initiatief om de secundaire objectkenmerken door belastingplichtigen zelf te laten aanleveren en beheren via een digitaal loket. Dit levert in potentie meerwaarde in het gegevensbeheer van die kenmerken, want belastingplichtigen leveren zelf de informatie aan, waarbij de verwachting is dat dit tot minder bezwaren kan leiden. Daarvoor zal er echter wel

een digitaal loket ingericht moeten worden (of een bestaand digitaal loket hierop worden aangepast) en de aangeleverde gegevens zullen in Key2belastingen en een waarderingsapplicatie moeten worden verwerkt.

- De vorming van de samenhangende objectregistratie (de integratie van de geo-basisregistraties) is door landelijke discussies over verantwoordelijkheden en financiering dan wel op de lange baan geschoven, het is echter wel de verwachting dat de Waarderingskamer en BZK blijvend zullen inzetten op deze vernieuwing. Als deze ontwikkelingen op termijn alsnog van de grond komen, zal dat een forse inspanning vergen op IV/IT gebied binnen de BSGR om het informatielandschap hierop aan te passen.
- De verwachting is dat de uitvoering van de WOZ in de nabije toekomst meer gericht zal zijn op het gebruik van de beschikbare geometrie in de diverse basisregistraties. Binnen een GIS-omgeving zullen controles de uitvoering gaan ondersteunen met digitale (WOZ) kaarten en geautomatiseerde GIS-gebaseerde vergelijkingen (eventueel met gebruik van AI) en visualisaties. Deze ontwikkeling naar het werken met op geometrie gebaseerde systemen als ondersteuning bij de uitvoering van de primaire taken zal ook van invloed zijn op de benodigde ondersteuning vanuit IV/IT. Mogelijk vraagt dit ook om andere competenties dan die welke nu binnen BSGR beschikbaar zijn.
- Het WOZ-taxatieverslag wordt gemoderniseerd. In de afgelopen periode heeft de Waarderingskamer met de VNG een nieuw en overzichtelijker model taxatieverslag gemaakt. De verwachting is dat dit nieuwe taxatieverslag ingaande 2026 verplicht zal worden gesteld.
- De VNG is begonnen om een Proof of Concepts (PoC) uit te werken voor de inrichting en haalbaarheid van een op common ground gebaseerde architectuur voor het WOZ-domein. Dit is inmiddels geconcretiseerd in twee meerjarige onderzoeksprojecten ("Uit betrouwbare bron" en "Consolidatiefunctie"). Deze twee onderzoeksprogramma's heeft de VNG inmiddels onderdeel gemaakt van een breed nieuw activiteitenpalet op het terrein van de WOZ. Deze ontwikkeling kan van grote invloed zijn op de bestaande gegevenshuishouding.

Ad 4

Daarnaast zijn er in algemene zin de nodige ontwikkelingen op het gebied van overheidsdienstverlening die BSGR raken. Mede door de toeslagenaffaire is het belang toegenomen van de 'menselijke maat' in overheidsdienstverlening en de bestaanszekerheid van inwoners. Ter toelichting

Er bestaat bij de overheid een spanningsveld tussen:

- enerzijds het streven naar efficiëntie en iedereen volgens de regels gelijk behandelen
- anderzijds de wens om rekening te houden met de persoonlijke situatie van mensen. Dit laatste wordt ook wel aangeduid met 'de menselijke maat'.

Dit leidt bijvoorbeeld tot initiatieven zoals het schuldenknooppunt (waarbij BSGR sinds kort is aangesloten) waarin gegevens over schulden tussen betrokken partijen kunnen worden uitgewisseld. Wil BSGR in de komende tijd ook bij mogelijke alternatieven van dergelijke ontwikkelingen aansluiten, dan moet BSGR ook op de IV/IT kant van dergelijke voorzieningen aangesloten kunnen worden en dat wil zeggen dat BSGR in staat moet zijn om de gegevensstroom vanuit deze voorzieningen goed te kunnen verwerken.

Verder liggen er diverse voorstellen tot wetswijzigingen (onder andere de voorgenomen aanpassing van de Algemene wet bestuursrecht, Fiscale Vereenvoudigingswet 2017) die in sterke mate de bedrijfsvoering van de BSGR kunnen gaan raken. Bijvoorbeeld de invoering van de gebruikelijke bezwaar en beroepsprocedure bij kwijtschelding of de mogelijke invoering van een verplicht informeel contact bij het niet ontvankelijk verklaren van bezwaarschriften voor overheidsorganisaties. Deze ontwikkelingen zullen met name de uitvoering van de werkprocessen raken, maar mogelijk kunnen ontwikkelingen op het vlak van IV/IT de uitvoering daarbij wel ondersteunen c.q. ontlasten.

Het is zaak dat, gelet op de voornoemde komende ontwikkelingen op IV/IT gebied, nauwkeurig in kaart wordt gebracht wat hiervan voor BSGR de gevolgen zijn, zowel in de zin van aanvullend benodigde applicaties als benodigde personele inzet op IV/IT gebied en hoe dit zich vertaalt naar (eventueel) benodigde financiële middelen, uitgezet in de tijd. Daar waar mogelijk dient tevens te worden aangegeven of en hoe voornoemde inzet van benodigde applicaties/personele inzet op IV/IT gebied mogelijke besparingen voor BSGR oplevert.

Binnen de huidige formatie van BSGR ontbreekt momenteel zowel de benodigde personele capaciteit als ook de overall kennis om gedetailleerd in kaart te brengen wat de consequenties zijn voor de BSGR van de komende ontwikkelingen op IV/IT gebied en in hoeverre BSGR op al deze terreinen hieraan kan voldoen. Daarom wordt voorgesteld om hiervoor tijdelijk (max. één jaar) een zogenaamde 'kwartiermaker' aan te stellen om deze noodzakelijke inventarisatie uit te voeren. De kwartiermaker dient tevens een visie te geven of en hoe met anderen (bijv. tezamen met huidige deelnemers aan de BSGR of met een ander belastingsamenwerkingsverband) deze taken op IV/IT gebied kunnen worden ingevuld en of het mogelijk is om hieraan middels detachering of op parttimebasis vorm en inhoud te geven.

De uitkomst van deze inventarisatie kan zijn dat, om de BSGR te (kunnen) laten voldoen aan de vereisten op het gebied van IV/IT, de komende jaren een investering zal moeten plaatsvinden in de zin van personele capaciteit en/of middelen (bijv. applicaties) waarvoor alsdan extra middelen beschikbaar zullen moeten worden gesteld. Dekking voor deze kosten is namelijk niet aanwezig binnen de nu vastgestelde budgetten tot en met 2028.

Advies

Het algemeen bestuur wordt gevraagd:

- In te stemmen met het aanstellen van een kwartiermaker die gedetailleerd in kaart moet brengen wat de te verwachten gevolgen zijn van de komende wet- en regelgeving op IV/IT gebied voor de BSGR, zowel voor wat betreft eventueel benodigde IV/IT tools als benodigde inzet op IV/IT gebied qua personele capaciteit en de financiële vertaling daarvan. Daarbij dient tevens een visie te worden gegeven of en hoe met anderen (bijv. tezamen met huidige deelnemers aan de BSGR) deze taken op IV/IT gebied kunnen worden ingevuld en of het mogelijk is om hieraan middels detachering of op parttimebasis vorm en inhoud te geven.

- Hiervoor een eenmalig budget beschikbaar te stellen ad € 300K welke wordt gefinancierd uit een eenmalige verhoging van de bijdragen van de deelnemers in 2025, dat wordt toebedeeld aan de afzonderlijke deelnemers op basis van de procentuele uitkomst van de doorrekening van het KPC-model 2024.
- Deze budgettaire aanpassing zal worden meegenomen in de 1^e begrotingswijziging van 2025 en zal alsdan moeten worden voorgelegd aan de algemeen besturen van deelnemers, die daarop hun zienswijze mogen geven.

Nb. Voor de volledigheid wordt het bestuur erop geattendeerd dat binnen het nu vastgestelde budget van BSGR voor komende jaren geen ruimte is om gevolg te kunnen geven aan de uitkomst van de inventarisatie van de kwartiermaker; hiervoor zullen alsdan extra middelen aan BSGR ter beschikking moeten worden gesteld.

Besluit

Besloten conform advies	Ja
De voorzitter	
De secretaris	